

Naročnina za celo leto 2 K.

Posamezna številka velja 6 vin.

Naročnik se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati vnaprej.

Cena oznanil je za eno stran 64 K, 1/2 strani 32 K, 1/3 strani 16 K, 1/4 strani 8 K, 1/10 strani 4 K, 1/20 strani 2 K, 1/40 strani 1 K.

Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Za oznanila (inserate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno.

Uredništvo in upravništvo je v Ptuj v gledališkem poslojpu šte. 3.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do pondeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 22.

V Ptuj v nedeljo dne 28. oktobra 1906.

VII. letnik

Naznanilo.

Opozarjamo naše naročnike, da ima plačilo za list samo tedaj veljavo, ako ga sprejme neposredno upravništvo „Stajerca“. Nobena prikrita oseba nima pravice, sprejemati v našem imenu denar za list. — Tudi naznanjamo, da je izstopil gosp. Anton Zavadil iz našega uredništva in nima tedaj z nami nobenih zvez več. Naročniki naj vzamejo to na znanje!

Uredništvo in upravništvo „Stajerca“.

Dan smrti...

Sic transit gloria mundi
(Tako mine krascata sveta).

Najlepši izraz človeške ljubezni je pač ljubezen do mrtvih, — do onih, ki so že davno zapustili zelene livade zemljice in odšli v deželo seno ter teme, katerih kosti so že davno strohanele in od katerih nam ni ostalo drugega kator. — spomini. Vsako leto žrtvujemo en dan za te mrtvaške spomine in v črnih oblekah romamo na pokopališča, na veliko „božjo njivo“, in se spominjamo onih, ki tam mirno počivajo in ki so nam zapustili le — pot za seboj in spomine...

Nehote pride v takih hipih vprašanje na jezik: kaj je človeško življenje? Ves trud, vso delo, vso trpljenje, vso sovraštvo in vsa ljubezen, vsa poštenost in vsa sleparija, vsa duhovitost in vsa neizobraženost, — kaj pomaga? Pogledj na pokopališče in našel boš vse stanovce in spole in narode: mirno leže, ne sovražijo se več, ne poznajo več zavisti in ošabnosti in jeze, ne preganjajo se več, ne kratijo si pravice, ne kramljajo več z malenkostmi, ne rivalisajo in ne obrekujejo več, — kajti neka rajska roka jim je velela: molčite! — bela roka nesemočne in neizprosne in nepremagljive smrti...

V hipih, ko korakamo zamišljeno in otožno med grobovi, čutimo pač sredi v živem svojem srcu ledeni vzdih smrti. In sovraštvo ter jeza izginita iz naših duš, — kajti pred strogo smrtjo smo vsi ednaki. Ali je vredno, da si zastupimo s sovražtvom kratke dni svojega romanja po zemlji? Sovražstvo umre in mora umreti s človekom. Le ljubezen je večna, ljubezen premaga i smrt, ljubezen traja čez grobove, ljubezen sadi vsako leto cvetlove na pokopališču in polaga vence na grobove, ljubezen je močnejša od sovražstva... V svojih jamah leže, vsi oni, ki so se v življenju sovražili in borili. Mogotci in berači, brez razlike leže tu. In vzemi dvoje mrtvaških glav v roko ter povej, katera je bila kraljeva in katera beračova? Razlike ni, kajti smrt ne pozna razlike...

Velika učiteljica je smrt! In kdor misli brez strahu na smrt, je največji učenjak. Smrt nas uči: zaničevati malenkostno življenje in obračati svoje poglede onkraj zastora ter premišljevati, da je nekaj višjega nad zemljo, proti čemur smo mi ljudje le prah, le atom, le

igrača. Smrt nas uči vere, — prave, globoke vere v zopetno združenje na onem svetu, v večnost in v Boga... Smrt nam zopet vsili upanje, da ločitev ne more biti večna. Uboga mati, ki vidi umirati edino deco, za katero bi prelila svojo srčno kri, — obrača svoje oko navzgor in upa vroče, da se zopet snide s svojim mrtvim ljubčekom. In otrok, ki je izgubil svojo nezmerno ljubljeno mati, ki čuti, da bode moral odslej zapuščen korakati skozi življenje, da je mrzla in mrtva roka, ki ga je doslej vodila, — ta otrok nosi v globini srca zopet upanje, da je ločitev le časna in da bode kmalu zopet položil svojo glavo v naročje mrtvi mami...

A kar je glavno: smrt, ki jo slikajo tako grozno, je najboljša učiteljica — ljubezni! Tvoj oče je postal sivolasi starček in je onemogel; tresoča se njegova roka je za delo nezmožna; ali tvoj oče je in kar imaš, to vse je plod njegovega truda; zato mu privošči kos kruha, ki ga zahteva od tebe, zato ne delaj slabo z njim, zato mu izkazuj ljubezen, kajti pač kmalu gre starček zadnje pot in zopet kmalu jo greš tudi ti za njim... In ti mati, ki imaš bolnega otroka, kateremu je smrt že svoj znak na čelo pritrsnila, — ne naveličaj se trpeče deca, kajti grob se že odpira in kmalu bobne kamenji na njeni krsti...

Vsiveti so! Koliko solz bode rosilo danes stare in nove grobove! Saj ima vsakdo svoje mrliče, svoje gomile! Oče leži v grobu, ki te je ljubil, katerega življenje je bilo le veliko darilo tebi, ki je umrl zate, kakor je umrl Izveličar na križu za človeštvo... Tam zopet vidim gomilo, ob kateri stoji mlad mož z otročiči, in iz njegovih oči kaplja solza za solzo; mlado ženo so mu pokopali, ženo ki je korakala pogumno ob njegovi strani skozi življenje, ki mu je bila sodelavka in dobra mati njegovih otrok; zdaj je pokopana...

Rože se dvigajo po pokopališču in jesenski veter pihlja skozi ciprese in zvonovi pojo otožno svojo pesen... Dan mrličov je danes, dan smrti, in ko se senca polagoma na pokopališče vležejo, je človeku pri srcu kot da bi plavale duše ranjkih po zraku in nas gledale z velikimi očmi in nas pozdravljale iz nezname dežele, ki je tudi naš cilj... Ciprese se gibljejo in zvonovi pojo: toliko nas je danes, ali koliko nas ostane do prihodnjega leta? Morda strohni že roka, ki piše ter vrstice in marsikatero oko, ki jih čita, bode zatisnjeno... Ciprese šepetajo in zvonovi jokajo: Zakaj se sovražite, ljudje? Mir naj vlada med vami, ljubezen vas vodi... Kajti čeprav so pozabili nekateri na nauk ljubezni, ki bi ga morali ravno oni upoštevati, — mislite vsaj vi na smrt in odpustite, da vam bode odpuščeno...

Politični pregled.

Naši davki. V pretekli polovici tega leta se je plačalo v Avstriji neposrednih davkov čez 193 milijonov kron in sicer: na zemljiškem davku čez 26 milijonov; na hišnorazrednem davku čez 4 milj., na hišnonajemnem davku čez 53 milj.,

na pridobninskem davku blizo 23 milj., na istem davku podjetij z javnimi računi čez 38 milj., na dohodninskem davku čez 33 milijonov... Posrednih davkov pa se je plačalo: na vžitnini čez 42 milj., na vinu čez 8 milj., na pivu čez 52 milj., na mesu in klavni živini čez 10 milj., na sladkorju čez 92 milj., na petroleju blizo 15 milj., na kolekih čez 34 milj., pristojbine čez 86 milj., za vozne listke 12 milj., pri loteriji 9 milj., pri soli 22 milj. in pri tabaku čez 111 milj... To so številke, da se človeku kar v glavi zmeša! Tekom pol leta so plačali avstrijski državljani čez 701 milijon kron na davkih, to je tedaj 701 krat 1000 krat 1000. Z drugimi besedami: noč in dan bi moral 22 let neprenehoma šteti, da bi prišel do te svote. To je delo, to je kri in mozek ljudstva!

Odsek za volilno reformo se je pečal v zadnjem času večinoma z dvetretjinsko večino, katero zahtevajo Nemci za osiguranje volilnih okrajev. Odločitev o volilni reformi pade v kratkem...

Sp. Štajerska in proračun. V svojem proračunu za l. 1907 je predložila vlada tudi sledeče pomembnejše svote, ki se tičejo sp. Štajerske: za upeljavo plina v radgonskem glavarstvu 700 K; za most čez Dravo v Mariboru 120.000 K; za most čez Savo in Krko pri Brežicah 20.000 K; za regulacijo Sore od Brežic do meje 75.000 K; za regulacijo Drave pri Zavrču 64.500 K; za Dravo od Maribora do Središča 29.000 K; za uradna poslopja v Ptuj 3.787 K. Nadalje za štajerske gimnazijske stavbe 10.500 K, za realčne stavbe 18.400 K; za obrtne šole 8000 K; za ljudske šole 20.300 K; torej skupno za šole čez 57.000 K.

Koroška in proračun. Za Koroško so v vladnem proračunu, kar se tiče slovenskih krajev, sledeče svote: za glavarstvo v Beljaku 7818 K; za poslopje deželne vlade v Celovcu 4000 K; za hudournik v Ziljski dolini 4500 K; za cesto pri Mlinskem grabnu 30.000 K; za deželno cesto v beljaškem okraju 44.000 K; za vodne naprave v Ziljski dolini 9.408 K, za italjansko cesto v Beljaku 10.500 K; za kapeljsko državno cesto 50.000 K; za regulacijo Drave 170.000 K, za regulacije v Ziljski dolini 32.420 K. Za šolstvo skupno 19.380 K, od tega 5000 za obrtne, vse drugo za ljudske šole.

Italija je sicer član trozveze, ali vedno iz novega se pojavlja mnenje, da pride prejalislej do vojske z Italijo. Velike važnosti sicer ne pripisujemo tem nazorom. Ali upoštevati se mora dvojno. Prvič je istina, da se ponehuje polagoma z močnim zastraženjem ruske meje, ker so notranji boji Rusijo tako oslabili, da ni misliti na kakšen spor. Rayno tako je istina, da se združuje vedno več vojaštva ob italijanski meji, da dobi n. pr. Ljubljana korno poveljništvo itd. Na drugi strani je izšla pred kratkim v Benetkah knjižica, ki joka čez dejstvo, da niso Benetke prav nič utrjene in zavarovane. Italijanski general Saletta je tudi izdelal načrt, po katerem se bode zgradilo na Beneškem več utrjenih taborov, planinske prehode pa se bode zavarovalo z minami, tudi se namerava izboljšati utrdb ob jadranskem morju. Posebno dobri prijatelji si torej nismo z Italijani...

